

[FLASH NOTES]

(GENETIC RECOMBINATION)

تعالوا بقى عشان خدنا شابتر 6 و5 المرة اللي فاتت حسيت إن بعضكم إيه؟؟
حاسه تاه أو ما استوعبش , تيجى بصورة واحدة ورسمه واحدة نراجع شابتر 6 و5 إيه رأيكم؟؟
حلوة الحاجات دى
هنراجع شابتر 6 و5 اللي هما bacterial genetics و bacterial variation فى صورة واحدة
وعايزك دايماً تذاكر بالطريقة دى,
بص كدا ال bacterial genome هو مين؟؟
هو ال total set of genes اللي موجودة جوا ال bacterial cell
راجع معايا وسمع معايا, ال bacterial chromosome أهو... ها ### أهيه ممكن يكون
أهو اللي هو الجزء بتاع ال DNA بتاع ال bacteriophage اللي ممكن ###
نفسه كروموسوم, صح؟؟ وممكن transposable genetic element أهى, اللي هو non
replicating segment أو fragment اللي ممكن ت insert نفسها بس فاضل إن إحنا نرسم
الأحمر على الكروموسوم او على ال plasmid تعالى نمسك واحدة واحدة فيهم
Bacterial chromosome أوصفه لى بسرعة, عايز سبع تمن كلمات تلخص لى الموضوع:
Single, circular, double stranded DNA molecule
لأن طوله واحد ملليمتر لو فكيتاه وفردته يبقى لازم يبقى Supercoiled عشان نعرف
نحشره جوه الخلية, صح؟
Attached at one point of the cytoplasmic membrane لحتى اسمها ال mesosome
ودى هتسهله عملية إنه ي replicate, صح؟ حلو.
طوله ال average بتاعه حوالى 4 مليون ل 5 مليون bp يعنى 4 آلاف ل 5 آلاف base pair
حلو أوى.
تركيبه زى أى DNA ف الدنيا ومش هنتطرق للقصة دى, Two strands كل strand
معمولة من فوسفات ماسك فى ال sugar وباصص ف الناحية الثانية لل strand قد تكون
أدينين أو جوانين أو سيتوزين أو ثايمين بحيث إن ال 2 strands يمسكوا بعض ب hydrogen
bond بين ال complementary bases, يعنى الأدينين مايمسكش غير مع الثايمين
والسيتوزين مايمسكش غير مع الجوانين, دا التركيب, الوظيفة عايزين كلمتين من غير من
غير تفاصيل, وظيفة أى DNA ف الدنيا أو الكروموسوم بشكل خاص هما حاجتين إيه؟ قادر
على ال replication أثناء ال cell division وبيحمل ال genetic information ونزود
عليها كلمتين عشان تبقى الجملة حلوة...
بيحمل أنهى genetic information ها؟
ال essential ال necessary المهمة الضرورية لل growth, survival, multiplication و
هكذا ... كده الكروموسوم كفاية عليه الكلام دا, شوفى راجعنا صفحة بسرعة إزاي.

VISIT...

LANZAROTE
Caliente.COM

طب نيجى نراجع ال plasmid من واقع الرسم الى قدامك اذكر لى 7 أوصاف لل plasmid قولناهم المرة الى فاتت هما بردو:

circular extrachromosomal double stranded molecule of DNA, يبقى بسرعة ال plasmid تانى عايزين 7 كلمات, ع فكرة أنا براجع عشان كلمة ف ال plasmid ركزنا عليها مرة و مرة عديناها كده فعائز اركز عليها عشان هى مهمة, يللا يا أولاد ال plasmid توصفها لى من الرسم ب 7 كلمات: smaller than bacterial و circular و extrachromosomal و double stranded و chromosome DNA molecule فاضل صفتين نستنتجهم من خلال الرسم, كونه راسمك أكثر من واحد معناها إنه يقدر ي replicate independently of bacterial chromosome.

وعلى حسب ال replication بتاعه وعدد وحجم ال plasmid الى جوا الخلية,

هنقسم ال plasmid لنوعين:

1 - نوع اسمه relaxed :

يعنى بي multiply على راحتته ع كيفه مفيش حاجة تحده يعنى مش محتاج بروتين عشان يبدأ ال replication فمثل هذا ال plasmid ال relaxed يبقى small in size ويقعد ي replicate كثير فيوصل ل large copy number منه يعنى بيوصل من 30 ل 50 copy ف الخلية الواحدة.

2 - لكن فيه نوع تانى اسمه stringent:

يعنى محدود, فيه عوامل بتحدده, عوامل إيه؟ حاجتين:

- إنه محتاج certain proteins لازم الخلية تصنعها له فما يقدرش ي replicate إلا لما الخلية تعملهوله,

- الحاجة الثانية إن حجمه كبير فما يقدرش يوصل للعدد الكبير دوت يبقى large in size وبيعتمد على ال protein synthesis بتاع الخلية وبيعمل من واحد لخمسة copies بس.

أما فى ال genetic engineering بتاع حصة انه ارده استغل مين فيهم؟ ال relaxed ولا ال stringent؟ أكيد هستخدم ال relaxed لأنه صغير هيشلى fragment كبيرة من ال DNA ويدخلها لى جوا الخلايا الى أنا عايزها ولأنه هيعمل replicate كثير يقوم بعمل amplification ... يكثر ف ال DNA الى أنا محتاجه, طب كان فيه صفة الى أنا ركزت عليها ف حصة وما ركزت عليها ف حصة فأنا أسف عشان كذا المراجعة دايمًا الإفادة ها...

كنا أكملنا بقا فى ال plasmid ووظائفه ف حصة من الحصتين الى فاتوا - الى هو dispensable -- يعنى يمكن الإستغناء عنه تستنتج دى إزاي؟ تستنتجها من سؤال منطقي لما DNA molecule ما قولتش عليه كروموسوم ليه؟ لما هو circular و double stranded و DNA وبيحمل صفات genetic وبي replicate من تلقاء نفسه ما قولتش ليه إن الخلية دى فيها 2 chromosome ليه؟ لأن فيه فرق بين الكروموسوم و ال plasmid أساسى دا الى يفكر بالصفة السابعة يبقى إيه بقى الفرق دا؟

إن plasmid يحمل صفات not essential لل gross ولا ال replication ولا ال survival يعنى يمكن الإستغناء عنه؟ نعم, يعنى يمكن أوصف الإستغناء عنه دى ف كلمة واحدة... كلمة إيه؟؟ dispensable يعنى غير ضرورى يعنى يمكن الإستغناء عنه بدليل عايز دليل؟ فيه دليلين,

أثناء الخلية ما بت divide ممكن أوى ال plasmid ما ميكونش عمل replication وواحدة من ال daughter cell تاخذ ال copy دى وال daughter cell الثانية دى ماتاخذش copy يعنى ممكن يحصل ما يعرف بال plasmid loss أثناء ال cell division؟ نعم, طب والخلية اللى ماخذتش copy من ال plasmid تقدر تعيش؟ نعم, وت grow؟ نعم, وت replicate؟ أيوه, وت divide وتعمل كل الحاجات المهمة؟ أيوه, يعنى ال plasmid بالشكل دا مش ضرورى؟ yes, يبقى د الدليل على إنه dispensable يعنى يمكن الإستغناء عنه, وإيه تانى؟ إن إحنا ممكن experimentally نخلى لخلية تطرد ال plasmid اللى جواها إزاي؟ عرضها لحرارة عالية شوية high temperature عن ال optimum بتاعها يعنى أحطها ف درجة حرارة 42 أو 43 هى بتحب من 20 ل 40 تقوم تحس 42 أو 43 حر شوية تقوم تتحرر من حاجات حاسة إنها مش essential تتحرر من بعض ال plasmid اللى جواها؟ آه, وتقدر تعيش؟ آه, يبقى ال plasmid مش مهم يبقى ال dispensable... plasmid يمكن الإستغناء عنه.

طب لما هو مش مهم إيه الوظائف اللى ممكن يعطيها للخلية؟

ذكرنا 5 نقط المرة اللى فاتت هاه...

1 - ممكن نخلى البكتيريا تكون sex pilus هو يبقى sex pilus formation وسمينا ال plasmid ف هذه الحالة R- bacterial F factor يعنى fertility factor بيعنى ال plasmid اللى بيحمل fertility gene يخلى الخلية تعمل sex pilus اللى هتعمل بيه الخلية conjugation هنشوفها حالاً دلوقتى

2 - نمرة 2 يخلى البكتيريا resistant to antibiotics
يعنى يكون ال plasmid بيحمل gene اسمه R gene.. R يعنى resistance تخليها ت resist ال antibiotics يعنى for example أنا هرش ع البكتيريا دى Penicillin تقوم البكتيريا تعزز ال Penicillinase enzyme يتغدى بال Penicillin قبل ما ال Penicillin يتعشى بالخلية, ممكن ال plasmid يخلى الخلية virulent أو V بس V يعنى رمز كلمة virulent ويخليها virulent يعنى يخليها ت resist ال Capable of producing disease
يعنى تخليها ت produce toxins, بالشكل دا تعمل disease ف البنى آدم يخليها تقدر تغزو الجسم تعمل Invasion يخليها تقدر ت attach وتكلبش ف ال mucous membrane تقوم تعمل infection كل دى اسمها virulence factors وهنا علل ليه بعض ال plasmid يخلى البكتيريا pathogenic؟

3 - عشان بعض ال plasmid بيمنح البكتيريا ال virulent factors.

4 - ممكن ال plasmid يخلى البكتيريا دى تفرز toxin اسمه Bacteriocin و Cin يعنى قاتل, لما تسمع أى كلمة آخرها cin ف الآخر زى الأفلام الأجنبية .

يعنى ال antibiotic القاتل يعنى Bacteriocin يعنى Substance toxic to produce bacterial strains to kill other strains نوع من التنافس البيولوجى يعنى البكتيريا بتقول

أنا ومن بعدى الطوفان أنا عايز أعيش أموت الى حواليا عشان أقدر ادوم تقوم ت produce مادة تقتل بيها الى حواليا.

5 - فيه other properties ممكن ال plasmid تديها للخلية وقتلكم تحت مسمى Others, مكتوب 7 أو 8 حاجات اعرف واحدة ولا اتنين بالكثير يعنى antibiotic production أو H₂S Production أو sugar fermentation حاجات كدا, احفظ مثال ولا اتنين وكفاية, هيقولك mention أو enumerate ال functions of plasmid تختار واحدة بالتفصيل وتتكلم عليها.

تالت حاجة اتكلمنا عليها كانت **transposable genetic elements** وقولتلك إن دى بقا ال fragment الى بالأحمر دى, مقدرتش أرسما free ماقدرش أرسم ال transposable ف شكل segment أو fragment, هى free كدا ف ال cytoplasm ليه؟؟ الى يعيش لازم يكون قادر يتحمل تكلفة المعيشة لازم يكون قادر ع ال replication وهذه ال replicated fragment بتكون are not capable of replication يبقى لا يمكن تعيش free أمال؟؟ هت insert نفسها ف molecule قادر ع ال replication أهو عشان كدا رسمت لك الأحمر جوه الكروموسوم أو جوه ال plasmid يبقى transposable genetic elements:

Fragment of DNA are not capable of automatic replication وت insert نفسها على molecule قادر ع ال replication فت insert نفسها ف الكروموسوم أو ال plasmid وعشان متبقاش ضيف ثقيل ف المكان دوت تقوم تغير ال position بتاعها تنشط من مكان لمكان يبقى Capable of changing their position from one location to another يأما ع نفس ال molecule يأما من molecule ل molecule والعكس صحيح. إبه الى بيمكنها تعمل كدا؟؟ عندها enzyme ييقص و يلزق اسمه transposases أو integrases تفتح DNA molecule وتحط نفسها وتقفل يعنى كأنه 2 actions هنسمعهم إنها رده.

Restriction endonuclease يقطع و Ligase يلحم دا الى هناخده ف ال Genetic engineering دلوقتى حالاً حلو أوى, آه فيه حته للى محضرش الحصة الى فاتت أنواع ال transposable ال 4 classes الى عندكوا عناوين بس تحفظ عناوينهم بس, تفاصيلهم مشطوبة, الصفحة الأخيرة ف شابت 5 ال 4 classes بتوع ال transposable genetic elements نحفظ عناوين بس, يعنى كلمة Insertion sequence كلمة Transposon أو Integrons أو Pathogenicity islands عناوين بس تفاصيلهم مش علينا.

رابع واحد ممكن يمثل جزء من ال genome اسمه **Bacteriophage** وخذناه ف شابت 4, أدى شابت 5 واحد يقولى ياه دا إحنا قعدنا حصة ف شابت 5 إيه السرعة دى ما هى المراجعة كدا هى المراجعة أسرع ما هيجيلنا وقت نراجع ال general كله ف قعدة واحدة إن شاء الله بس أهم حاجة تذاكروا.

شابتر 6

اتكلمنا عن حاجة اسمها Bacterial variation صح؟

يعنى إيه Bacterial variation؟؟

يعنى change ف ال bacterial character قد تكون إيه أو إيه يا ولاد؟؟ قد تكون Phenotypic أو Genotypic يعنى التغير الظاهري للبكتريا بتتغير؟ In relation to environment يعنى طول ما العامل ال environmental موجود طول ما الصفة متغيرة صح؟ طب لو اتشال العامل ال environmental الصفة ترجع، تبقى العملية reversible تبقى transient ولا تورث؟ يعنى لو البكتريا عملت division ف التوقيت دا ماتورثش الصفة دى لولادها .

أشهر مثالين عندنا ف البكتريا ال L.forms للى محضرش معنا الشابتر التاني، يعنى بكتريا كمان عندها cell wall اتعرض ل penicillin أو lysozyme أو certain factors يقوم ال cell wall يكسر، كسر تصادف وجودها ف isotonic فتقوم تقدر تعيش شوية، طب لو اتشال ال penicillin أو ال lysozyme يرجع يتكون ال cell wall تاني يبقى ينطبق عليها قصة ال Phenotypic variation.

امال يعنى إيه Genotypic variation ؟

يعنى change ف ال character بتاع البكتريا بس نتيجة ل change ف ال underline genetic constitution يعنى ال genes اتكلمنا عنها دى لازم يحصل فيها تغيير فبيحصل فيها تغيير إزاي؟ طبعا عملية ال irreversible وتورث بقا لأن تورث الجينات و الجينات تنقسم أثناء ال division مش كدا ولا إيه !! فتبقى irreversible يعنى permanent وتبقى heritable تورث، والأمثلة بتاعتنا بغير الجينات يعنى الصفات الوراثية بتاعتنا يأما بال mutation لأنه by gene transfer ع نفس الرسمة بقولك ف رسمة واحدة بنراجع 2 chapters.

تعمل mutation إزاي؟

أروح عامل كدا أجي ع Gene وأعمل كدا أخليه zigzag line يعنى و ال gene دا حصل فيه alteration حصل فيه change ف ال nucleotide sequence، لكن هل عدد ال genes جوه الخلية اتغيرت؟

أدى دا معنى ال mutation

Change in the nucleotide sequence without change of the total number of genes.

كيف يحدث ال mutation؟

يأما spontaneous تلقائي يا error of replication خطأ ف ال replication لواحد فالعشرة المليون

لكن لو بكتيريا بتة divide under unfavorable conditions ممكن معدل ال mutation يعلى يبقى واحد ف الألف أو واحد ف العشرة آلاف مش كدا، يبقى اسمه Induced mutation وال mutation ع حسب ال mechanism يأما base تستبدل ب base واحدة؟؟ أه، يقوموا يسموه Point mutation أو Single base mutation وقلت مثال

يعنى البكتريا يكون عندها كودون اسمه UUA UUU وبعددين اثناء ماهى عايشة يحصل mutation ف ال U الثالثة دى وتبقى CUU يبقى دا single mutation ولا لأ؟ الى هو نتيجة substitution of a base with another : م الاتنين :

1- يأما يبقى كأنه محصلش زى المثال الى قدامك ده ... لما ال resulting codon ي code for the same amino acid of original codon والمثال الى قدامك دا حقيقى ال UUU وال CUU بي code for phenylalanine يعنى البكتريا الى عندها UUU بتطلع phenylalanine طب لما تتغير ل CUU هتطلع phenylalanine يبقى كأن ال change متحسش بيه يتسمى Silent mutation.

2- لكن لو change ف pint حصل UUA يبقى ال amino acid الناتج اسمه leucine, أه يبقى كدا ال resulting amino acid مختلف عن ال original amino acid يبقى هنشوف change ف البكتريا وال change دا قد يكون deletion أولاً depending ع إن ال amino acid دا موجود ف أنهى منطقة جوا البروتين؟ منطقة مؤثرة ولا منطقة فرعية مش مهم ماشى الكلام وال mutation قد يكون بالinsertion او ال deletion يعنى لو أنا جبت المجموعة الى قاعدة قدامى دى وروحت جايب داليا وحطناها ف النص زرعناها ف النص بينهم يبقى عملتلها insertion يبقى الرابطة دى تختلف يبقى دا اسمه Frame shift phenomenon والعكس صحيح.

دكتور محمد لو جيت رحت شاييل محمد دا اسمه deletion يبقى بردو الرصة اختلفت يبقى بردو حصل تغير ف ال frame shift يعنى اسمه frame shift phenomenon طيب و ال gene transfer ع نفس الرسمة يترسم بقى إزاي؟ بصوا كدا، شافين الصورة دى؟ ال gene transfer البكتريا تكتسب gene بطريقة من ثلاثة أهو، بص كدا لو روجت راسمك هنا sex pilus وروحت راسم هنا بكتيريايه اخرى نخلى ال sex pilus متقطع كأنه بتاع الى ع الشمال دى ال donor ودا ال recipient يبقى لو هتابع ال gene transfer من خلية لخلية ال donor دى تدى ال recipient ال gene دا عن طريق ال sex pilus ودى عملية سمينها **Conjugation**.

بكتريا عندها F gene تعمل sex pilus تروح ماسكة فيها بكتريا أخرى وال genetic material تعدى من هذا ال tunnel النفق دوت، أدى دى عملية سمينها Conjugation وليها رسمة سهلة أوى ف الكتاب عندك.

يأما Bacteriophage يكون عمل infection لبكتيرية وأخذ منها DNA ويجى يصيب البكتيرية دى يقوم يحقن جواها DNA جديد ودى عملية سمينها **Transduction** Gene transfer from one bacterial cell to another bacterial cell by a bacteriophage.

اسمها Transduction أو Transformation بكتيرية كانت عايشة قريية ف نفس ال environment

ماتت واتحللت وال DNA بتاعها بقى fragmented وبعض ال fragment يحصلها take up ل recipient عن طريق cytoplasmic membrane وسمينا العملية دى **transformation** يبقى ال definitions الثلاثة قدامك اهى

على فكرة الممتحن فى ال mcq ممكن مايبقاش سهل ويقولك ايه نوع ال gene الى

يحصله transfer الى بيتطلب وجود 2 intact bacterial cell لو بصيت كده تلاقى هنا كنت عايز بكتيريا واحدة وال bacteriophage التاني يكسر الاولانية ودى خلاص الاولانية مابقتش intact يبقى عشان يحصل gene transfer بين 2 intact cell هى عملية conjugation خلية intact donar وخليه intact recipient وبينهم sex pilus ايه نوع gene transfer الى بيتتم بمساعدة vector اسمه bacteriophage او بمساعدة vector وخلاص ويسكت؟؟ يبقى transduction .

ايه ال gene transfer الى بيتتم عن طريق وجود بروتين فى cytoplasmic membrane؟؟ هو transformation لا بد من وجود بروتين فى cell membrane قادر على انه ي bind ال DNA ويدخله جوه السيتوبلازم سميننا القصة دى competence وفى genetic engineering عشان نعوض غياب ال competence احط البكتيريا بتاعتى فى buffer غنى بالكالسيوم كلوريد يوسع cell membrane permeability يزودها يقوم يدنى الى هى اخترقت الخلية زى مانهشوف حالا وصلت للشابتر بتاعنا بتاع النهارده الى اسمه genetic recombination

يلا يا ولاد شابتر 7 هناخد بس النهارده عشان اطمنكو عشان يبقى كملنا الوحدة الى اسمها genetic engineering وعشان هيدا وحده جديده من الحصة الجاية وعشان بردو الناس الى جم متاخر مايقاش فاتهم كثير احنا بس هناخد الكام صفحة الى هم شابتر 7 بس ان شاء الله ونروح ايه راىكم؟
لا والله مش صعب دا انتو عندكو فكرة عن نص الكلام الى هقوله يلا بصو يا ولاد

genetic recombination

فنتابع مع بعض على screen بصو كده مكتوبك ايه
دول different genetic material و different genetic molecule
كل genetic material فيهم بص هتعمل جين معين فى ال molecule الاولانى هتعمل جين 1 ف التانى هقول جين 2 ف التالت هسمى جين 3 ... دول موجودين على نفس ال molecule ولا different molecule؟؟

different molecule طب جميل لو انا جيت قصتهم خدت واحد وقصيته من chromosome او من DNA material نمرة واحد وقصيت الجين نمرة اتنين والجين نمرة 3 وربطتهم ببعض يبقى انا كده عملت مايعرف بعنوان الشابتر الى هو gene recombination

او عملك new combination of genes وعشان كده من الرسمة الى قدامك فى ابسط ال definition فى الشابتر يعنى ايه gene recombination

يعنى بص تلت اربع جمل اهو

واحد ودى كلمه مهمة بعضكو بيشطبها او مايهتمش بيها. هذا الكلام بيتتم in vitro يعنى خارج الجسم اوعى يادكتور يا باحث يا عالم يا بتاع genetics تعمل genetic recombination جوة جسم البنى ادم

التجارب *in vitro* مش *in vivo* تقعد تألف كده يطلعك combination خطيرة ماتعرفش توقفها عند حدها يبقى الكلام ده بيحصل فى العامل يبقى *in vitro* هنا مهمة

- invitro modification and recombination of genetic material جاية من ايه ؟
from different organisms

- عشان نحصل على ايه

to construct of new gene combination

العلم ده كبير وليه اسامى مختلفة فى الطب ولو احنا ماقولنا لكش الملاحظه دى ممكن تفتكر ان دى تخصصات مختلفة فى الطب يعنى لو سالتكو تحبو تتخصصو فى ايه لما تكبرو واحد يقولى فى gene recombination وواحد تانى يقولى عايز اشتغل فى ال cloning وواحد يقولى لأ انا عايز اتخصص فى molecular biology وواحد فى recombinant technology ودى تكنولوجيا جديده قاعدين على قهوة وعملو دماغ فكل واحد بيقول تعبير بينما كلهم بيتكلمو فى الآخر عن حاجه واحده

هى ال genetic engineering هى DNA recombinant هى ال molecular biology كل ده نفس التعبيرات المهم تجربتنا بقى

دى احد التجارب الى اشتغلته فى الدكتوراه وباعتز بيها اوى عشان كده هعملكو simplification فيها ناس هتقولك دى حاجه صعبة . دى حاجة خطيرة لابتعد حد تعالو نفترض مثال:

مرضى السكر الى هم عندهم insulin deficiency عايز اعوضهم اديهم insulin طب اجيب ال insulin ده منين ؟؟ من انه source ؟؟ حلو يظبطلهم السكر بتاعهم لكن يعملهم allergic manifestation لانك بتحقنهم ب insulin protein جاي من foreign animal

فال immune system يتعرف على ال insulin بتاع الحيوان على انه foreign فيكون ضده antibodies فيحصل antigenic antibody reaction جوه جسمك يبقى انت خفيت من السكر لكن دخلت فى dilemma ال immune response الى بيودى الى tissue damage فيكون حد كان عنده مريض سكر ويشوفه لما بيحقن نفسه فى نفس مكث الحقن بيكلع اهو ده immune reaction يبقى انا ها اعالجه من السكر واجيله reaction مش تمام يعنى

طب ماتيجى نحضر ال human insulin نعمله زى ما حضرنا ال animal insulin: نجيب متطوعين ونستخلص منهم insulin على فكرة الكلام ده ممكن فى بعض الاحيان ممكن نستخلص من البنى ادم product نادر عشان استعمله فى علاج مرض معين بس مريض السكر بيعيش طول عمره lifelong dependent على ال insulin يعنى لو اخدت شوية مثلا من عبد الفتاح عشان اديهم لمحمد طب ماهو بكرة محمد محتاج تانى اخذ من عبد الفتاح تانى ؟؟ يعنى يبقى شعارى مواطن سليم لكل مريض سكر ؟؟ ده لو انا نازل انتخابات ماشى يبقى شعارى كده على اليافاطة بتاعتى مواطن سليم يعنى اجيب عبد الفتاح اديه لمحمد ا قوله كل ما تعوز insulin استخلص منه ما ينفعش يبقى انا بقى عشان استخدم genetic engineering فى مثل هذه التجارب اعمل ايه ؟؟ اهو اروح

للكروموسوم الى عليه الجين الاحمر ده بتاع ال insulin وعايز اخذ ال gene الاحمر ده وادخله فى النهايه جوة ال host cell يعنى مثلا جوه ال fungus او bacteria اهو ال gene الاحمر دخل جوه البكتيريا هل ينفع اعمل كده تبقى دى خطوة واحدة؟ هل ال insulin gene احطه جوا fungus او جوة بكتيريا وخلاص؟؟ والله احتمال البكتيريا تستجيب وت produce ال insulin لكن اولا جايز ما تستجيبش وده الاحتمال الاوقع ثانيا دا insulin جين واحد فيعنى مش جينات كتير فال product لو حصل هيبقى قليل انا عايز الجين ده يكثر طب الجين ده مايقدرش ي replicate من تلقاء نفسه ليه؟؟

لانه non replicating fragment فيبقى احطه على replicon شوفتو بقى الكلام بتاع شابر 5 ينفعنا ازاى، الجين مايقدرش ي replicate طب احطه على replicon طب احطه على كروموسوم. لاء لان الكروموسوم ده طويل اوى يبقى كده يبقى احطه على حاجه صغيرة عشان يعرف يدخل جوة الخلية احطه على plasmid

يبقى انا بصو عشان اقص الجين هاروح اجيب مقص والمقص بتاعنا هنا هو restriction endonuclease enzyme هاروح اجيب vector هذا ال vector هيبقى plasmid هااقصة بنفس المقص اهو عشان افتح ال vector بتاعى اهو واروح جايب الجين بتاع ال insulin احطه على ال vector بتاعى والحمهم الاتنين ببعض بانزيم اسمه ligase enzyme كده حصلت على recombinant molecule اروح مدخله جوا ال bacterial host

يبقى انا دخلت الجين بتاع ال insulin محمول على ال vector هذا ال vector لما ي replicate مرة او اتنين

ياسلام لو يقوم يوصل insulin gene فى الخلية الواحدة 30-50 copies اقوم استخلصه واعمله purification واعبيه فى انبوبة ودا مش خيال علمى لو نزلت دلوقتى لاي صيدليه مفتوحة وقولتلهم عايز انسولين بشرى هيديك انبول ب30 جنية غالى بس شوية عن animal insulin القديم مابقاش وهم اهو يعنى عايز تقولى ايه الخطوات بتاعة DNA recombinant مع بعض كده الخطوات... طب بلاش بالرسم نقولها بالكلام اهى الخطوات بتاعتى ال requirement بتاع اى recombinant

واحد يكون gene interest الى هو فى المثال الى قولنا هولكو gene insulin وهيسموه 5 اسامى:

- foreign لاني هدخله جوة خليه هيعتبر بالنسبائها foreign
- وهسمية passenger لانه هيمشى معايا كل الخطوات دى كانها رحلة وكانه هو مسافر
- target لان الهدف بتاعى بيبقى هذا الجين وانا عايز ال product بتاعه
- insert لانه عامل insertion على cloning vector كل دى مسميات لجين ال insulin الى فى التجربة بتاعتنا

طب كويس هجيب restriction endonuclease هفتح بيه ال cloning vector وقطعة ال gene insertion واخذ الجين حلو هاجيب cloning vector ادى 3 هالحم ال cloning

vector الى قطعتة بال gene insertion بال ligation
يعنى هحتاج DNA ligase enzyme هدخل ال recombinant molecule انا عملته من
ال gene وال vector جوا a suitable host وليكن بكتيري او فيروس او حتى eukaryotic
cell خلية بتاعة نبات خليه بتاعة حيوان خليه بتاعة بنى ادمين
اي نوع من انواع الخلايا يعنى لازم الاقى biological host مناسبة للتجربة بتاعتنا. تخيل
كده الشايتر خلص .

هى دى عادتنا فى الاول كدا نديك الى هنناقشه فى الشايتر وبعدين ندخل شوية شويه فى
التفاصيل بقى طيب ماتيجى ناخذ ال requirement ونتكلم على كل واحد شوية
طيب لول requirement

ال DNA gene interest الى سميناه خمس اسامى هاجيبه من المصدر بتاعه الكروموسوم
بتاعه واقطعه يعنى اعمله cleavage وال cleavage يعنى قطعتة يعنى اخدته بال by
restriction endonuclease enzyme كفاية عليه الكلام ده اخدتو طريقة تانية فى البايو
بس مش عايزين نزحملك دماغك بيها ممكن اروح لل mRNA بتاع المنتج بتاع ال insulin
واستخلصه واعمله reverse transcription وارجعة ل DNA تانى ودى طريقة بيعملوها
لما بيكونو بيجهلوا ال location بتاع الجين فين , تستنى لما الخلية تنتج product وتروح
واخذ ال mRNA وتقوم عامله reverse transcription ترجع RNA الى DNA تانى يبقى
كانك حصلت على الجين وتقوم عامل التجربة بتاعتك بنفس الخطوات ودى تفاصيل
زيادة واحنا مش عايزين نزحملك احنا منهجنا كبير وتفاصيلنا كثير بما فيه الكفاية فاي
حاجه اخدتها فى مناهج تانيه بنحاول نخف التفاصيل منها خالص ان شاء الله

نمرة 2 عايزين نتكلم على ال VECTOR

الdefinition:

فى 3 نقط بيجو اسئلة فى امتحانات واحد ال definition اهو يعتبر carrier او مركبة
that can carry and introduce foreign DNA inside a suitable host
carrier زى plasmid كده هشيل على ال DNA fragment واخلها جوة suitable
biological host
حلو ده ال definition بيجى سؤال define فى الامتحان يعنى ايه cloning vectors ??

السؤال التانى مش همشى بترتية الكتاب هنا بقى معلش هنط واروح اخذ types الى انت
لسه سخنين ف دماغك

اهم الرسمة دى واقولك لما تراجع شايتر 5 و6 يبقى شايتر 7 ده كلام عبيط ايه انواع ال
cloning vector المعروفين لدينا والى يستخدمهم فى تجارب genetic engineering ???
واحد plasmid جميل ... which type من ال plasmids الى قولناهم relaxed ولا
stringent والاولى ال relaxed علل ?? وده سؤال جيه فى الامتحان
شريف بيقول عشان ال copy number بتاعته جوة الخلية بتوصل لعدد كبير وفى حاجه
تانى عشان small in size برافو عليك واقول عشان وهو داخل انا ال plasmid usually
هدخله جوة الخلية بما يحمله من DNA

بهذه الخطوة دى الى اسمها transformation البكتيرية دى هى الى انا عايز ادخل جواها ال plasmid بما يحمله

تخيل كده ان الجين الاحمر ده هو الى ال plasmid شاله ويخش بيه جوه الخلية طب بانهى طريقة؟؟ طب تعالى فكر كده لو جايب plasmid وشايل عليه جين اهو الى بشاور عليه ده وعايز ادخله جوة الخلية سامع واحد بيقول سامع واحد يقول دخله جوة الخلية ال donor وتديه لل recipient ب ال conjugation

اقوله يا ذكى طب انا الى يخلينى اتعب وادخله جوة ال donor ب technique ادخله على طول لل recipient على طول بنفس ال technique

طب انا هدخله جوه ال donor ازاي يعنى؟؟

يقولى دخله جوه ال bacteriophage وده technique اصعب

طب ماتيجى بال transformation اسهل يقولى بس البكتيريا بتاعتك جايز ماتكونش competent اقوله اقوم اعملها انا artificial competence الى اخدناها احطه فى كالىسيوم كلوريد عشان اوسع ال pores فال DNA يدخل بس برضه مهما كان

ال artificial competence له limit يعنى ايه؟؟

يعنى البكتيرية ماتقدرش تاخذ عن طريق cytoplasmic membrane بتاعها غير DNA fragment يتراوح طولها بين 10-15 KM

يبقى لازم شروط انا عايز ال plasmid بتاعى على قد ماقدر يكون صغير ليه؟؟

عشان يقدر ي carry fragments كبيرة

يعنى اديك مثال

يعنى لو الخلية تقدر تستوعب recombinant molecule طولها 15Kilo

طب لو ال plasmid ده طولها 10ماقدرش احمل عليه غير 5 Kilo بس كمان عشان يعرفو يخشو

تقولى ال plasmid قدرته مايقدرش يشيل غير 5بس؟؟ لا ال plasmid يشيل 500 بس

هى مش رفع ائقال مش القدرة على ان ال plasmid يقدر يشيل ايه لكن القدرة على انه يخش بيه جوة الخلية ولا لاء

فاذا كانت الخلية مش هتسمحله غير انه يعدى maximally ب 15Kilo بس هم الى يخشو

طب لو هو كبير 10Kilo مش هيقدر يشيل غير 5 بس عشان يقدر يخش بيهم، طب لو هو 15 مش هيقدر يشيل حاجه لكن لو 3 او 4 ممكن يشيل لحد 10

بص يعنى هيبقى من شروط ال plasmid انه يكون صغير وال relaxed هو الى دايمًا صغير

يبقى هو الانسب

طب لو انت مش عارف ايه ال requirement بتاع ال plasmid الى يخليه انسب ممكن تقول كلمه عامة تاخذ بيها الدرجة كاملة

give reason ليه relaxed plasmid بيبقى ليه القدرة على ideal cloning؟؟

تقول لانه بيدى ال requirement بتاعة ال ideal cloning vector .

طب ممكن استخدم ال DNA bacteriophage ك cloning vector

نعم ودى قولنا أنها فى تطبيقات ال bacteriophage من استخداماته فى العمل. ازاي؟؟

بصوا كده لو ال bacteriophage جواه ال DNA بتاعه بس ، مش أنا ممكن أجيبه فى

المعمل وأعبيه على فكرة ال bacteriophage لما يبقى ال DNA بتاعه جوا ال head ما بتبقاش مليانة على آخرها ، يعنى ال DNA بيسيب فراغ كده عشان متبقاش الدنيا زحمة جوا ، بيتراوح من 5-30% من حجم ال head يعنى ممكن اعبي ال head بما يعدل 5-30% من حجم ال DNA بتاع البكتريا؟ نعم

طب ما أنا أجيب bacteriophage أحطه فى المعمل عندى وأعمله packaging أعبيه DNA فى حدود اللى ال Head تسمح بيه كأنه حقنة أو سرنجة وأروح سايب ال bacteriophage ي inject ال DNA اللى انا عبيته بيه داخل الخلية يبقى لو استخدمت bacteriophage ك cloning vector هيدخل ال DNA اللى جواه داخل البكتريا بأى وسيلة من وسائل ال Gene transfer اللى نعرفها by transduction

ادبنى مثال ل bacteriophage يمكن استخدامه فى القصة دى ، bacteriophage اسمه lambda اللى هوا زى حرف ال y المقلوب بتكتب كده Y اللى هوا usually infect E coli هوا انا عارف ال Host بتاعه كمان

يعنى لو جبت ال host بتاعى ال E coli وعبت ال bacteriophage ال DNA اللى انا عاوزة وأسيبه يحقنها بيه ، طبعا انت لما تيجى تتكتف وتاخذ حقنة بتشترط يبقى حجمها 0,1 ولا 0,3 ولا 0,5 ، بتسيبه يدك الحقنة بتاعته ، انت خلاص اتكتفت وهتاخذها يعنى هتاخذها ، مش كده ولا أيه؟! يبقى هنا مفيش limitation ب هتتحقن اد ايه؟ لكن ال limitation فى ال head هتستوعب اد ايه؟ ومن هنا بقى علماء ال genetics عشان تعرفوا بردو اننا بنشتغل فى ال genetics وبنفكر شوية ، روحنا عاملين cloning vector تالت اسمه cosmids سمعتوا عنه فى الكيمياء بس مافهمتهوش ، أنا متأكد من كده لأنه ماتقالش بالتفصيل ولا احنا عاوزين نقوله لك بالتفصيل ، بس اسمح لى أنا عاوز أفهمه لك يعنى ايه cosmid دى يا ولاد؟

عملنا خليط من حاجتين بين ال plasmid اللى قولته لك فى الأول وبين ال bacteriophage ، ازاي؟!

بصوا من دراستنا فى ال genetics عرفنا أن لو انا عندى bacteriophage بسيط يعنى بس Head و tail وال head فاضية عملناها وجبنا فى المعمل وجينا نعبي فيه DNA رفضت تماما وكأنه ال Core بتاع ال Tail مسدود مش عاوز يعدى حاجة ، طب روحنا جاييناه معبينه بال DNA الأصلى بتاعه راح قبل وكأن ال core بتاع ال tail اللى بتسمح بدخول ال DNA اتفتح ، يعنى ال Core تبقى مسدودة وما تسمحش لحاجة تخش لو كانت foreign لكن ال DNA بتاع البكتريا أهلا وسهلا، مفهومة وواضحة؟

قومنا قلنا لو دا ال DNA بتاع ال bacteriophage اهو ايه الجزء فى ال bacteriophage اللى بيخليه يتنبه ويسمح له بالدخول؟ حنة من ال DNA دورنا عليها لحد ما لقيناها هى المسئولة عن عملية ال packaging كأنه بيتم التعرف عليها يقوم ال DNA يفتح ويسمح لها بالدخول كأنه بالظبط فى حياتنا العملية الكارنية اللى أنت بتخش بيه الكلية ، طب لو أنا استلفت الكارنية بتاع حد اخش بيه صح؟ قومنا رايعين لل DNA بتاع ال bacteriophage وواخدين منه الكارنية ، قطعنا الحنة اللى ال head بتتعرف عليها يبقى خدنا الكارنيه بتاعه وروحنا لحمناه (لزنه) فى plasmid صغير ، جبت plasmid صغير أهو وربطت عليه الكارنية فى الحنة بتاعه ال DNA بتاعه ال bacteriophage يبقى أنا عملت أيه؟ خلطة من

ال plasmid على ال bacteriophage DNA روحنا مسمينه أيه؟ **cosmid** ليه سميته كده؟ Mid اللي هما آخر 3 حروف جاين من Cos و plasmid هي اسم الجزء اللي اخدته من ال DNA بتاع ال bacteriophage اسمه COS region وعلى فكرة الناس بتوع ال Genetics زي حالاتي كده خلقهم ضيق شوية مايقولش الكلمة على بعضها يختصر الكلمة في حرف أو 2 أو 3 بالكثير لما يكون عاوز يتكلم معاك فلما يبقى COS دي تبقى اختصار لكلمة cohesive لأنهم لقول الحقة دي اللي بتسمح بدخول ال DNA موجودة في ال tail بتاع ال DNA يعني في آخره، ولو لقيت ال DNA دا ولحمته (لزقته) الطرف دا هيلزق في الطرف دا cohesive يعني لزقة يعني يمكن لل bacteriophage DNA يبقى linear وتلحم كده الطرفين تلزقهم ي بعض يلزقوا يبقوا circular فيروحو مسمين ال end دي cohesive وراحو اختصروها في كلمة COS كل التفاصيل دي أنا مش عاوزها منك، يبقى تعريف ال cosmid (لأنه جه مرة definition) يعني أيه **cosmid**؟

يعني **artificially constructed cloning vector**

معمول من أيه؟ تفتكر كده بقي في الإمتحان معمول من كلمة اسمها COS وكلمة اسمها Mid طب لما اربطهم مع بعض استفدت أيه؟ هجيب DNA يكون كبير في الحجم واربطة على ال COS دا اللي بالأحمر ده طب وبعدين ، ما انت كده لو دخلت جوا البكتريا بال transformation زي ما انت متعود تدخل ال plasmid بيه يبقى انت بالعكس ده انت صعبت على نفسك وعلى البكتريا لأنك زودت حته مكنش ليها لازمة ، يبقى انا مش ناوي ادخله بال transformation أومال ناوي أعبى ، خد بالك ال Molecule دا في ال empty head بتاعة ال bacteriophage يعني يوم ما تقرر أنك تشيل DNA Molecule على Cosmid يبقى لازم تجيب له bacteriophage فاضي .

أيه الليزات بقي اللي انت اكتسبتها؟ ال cos دي area موجودة هنا بيسمح لل DNA بالدخول ، طب وبقية ال Zones بتاعة ال plasmid يمكن عشان لما ارجع احقن في الخلية يبقى ال plasmid هوا اللي بيعمل autonomous replication لان ال COS region بتدخل ال DNA جوا ال head بس غير قادرة على ال replication طب ما كنت عبيت ال DNA بتاعك على DNA مليون ال DNA بتاع ال bacteriophage اللي انا مش عاوزه ي تجربتي زاحم هنا على الفاضي فكأنى فضيت ال head بتاعت ال DNA الأصلي وأخذت بس ال cos وربطت على حته plasmid صغير وربطت بقي اي DNA Molecule اقولك بقي بالارقام مثال حقيقي ال head بتاعت ال bacteriophage بتستوعب 52 kb دا مثال حقيقي ، طب 52 kb ال cos 2kb بس يبقى أنا رميت كام؟ ال DNA بتاعه أخذت 2 ورميت 50 kb طيب جبت plasmid صغير طوله 4 او 3 بال Kb يبقى ال cosmid على بعضه 6 kb أقدر بقى أشيل up to 52 عشان أعبى ال head يعني أقدر أشيل 46 او 50 kb

ال head تستوعبهم لما يكون عندي DNA Molecule كبيرة هاستخدم ال cosmid ليه؟ لأنني هعبي بيه head فاضية بتاعة bacteriophage وأخليه inject ال DNA بال transduction اللي مافهمش مش مطلوب منك تفهم ال cosmid لكن تعرف فيه حاجتين
أولاً: تعريفه

ثانيا:استخدامه

ميزته:

انه يقدر introduce larger fragments

طب واحد يقولى هات ال cos وحط عليه ال gene بتاع ال insulin و عبي به ال head يخش ولا مش هيخش؟ اه هيخش ، طب هيتحقن ولا مش هيتحقن جوا الخلية؟ اه هيتحقن لكن مش هي replicate جوا الخلية يبقى انت حصلت لى صورة واحدة من ال gene جوا الخلايا

انا ال plasmid حاطه عشان يبقى مصدر لل replication دى الفكرة ، اللى مش عايز التفاصيل أنا مش بزجك بيها انا بس بفهم اللى عايز يفهم ، فلو تفصيلا زيادة عليك مش عاوزه انساها حتى الكتاب مقلهاش يبقى انت مش ملزم بيها اعتقد كده بعضكم فهم ال cosميايه ميزته ؟

حد فيكم فكر لما أحب أعوز أن ال host بتاعى النهائى يكون خلية animal او plant او بنى آدم لو انا عايز ادخل ال gene دا جوا ال human Cell هوا ممكن تدخل حاجات جوا ال human cell اه فى حاجات اسمها gene therapy هنعرفها دلوقتى، لو عاوز استبدل ال gene بايظ جوا الخلية ، اتحرق جوا ، اشيله واحط واحد سليم، اه ينفع، طب احط بايه يبقى محتاج Vector، طب يا ترى اى vector من اللى فاتوا دول ينفع فى البنى آدمين ، ينفع اجيب bacteriophage واحقن بيه ال gene جوا ال Human Cell؟ لأ ، لا ليه ؟

لأن ال bacteriophage دا عبارة عن virus بي infect ال bacterial Cell ملوش receptors تناسبه على ال human cell طب وبالتالي يبقى ال cosميد بردو مش هعرف استخدمه فى شغل البنى آدمين وال plasmid مش كل ال human cell يقبلوا ياخدوا ال plasmid، يعنى يوم ما تحب تعمل تجاربك على ال human Cell يبقى ولا vector من دول ينفع، لا او مال يبقى مين ال vector المعتمد animal viruses بص حتى الكلمة اللى عاوزك تبرزها فى السطر التانى عندك ان دول يعتبروا suitable cloning vector ال eukaryotic cells طب ال animal viruses بقى يعنى ايه؟ بصوا بقى يا ولاد انا مش عايزك تزج نفسك بالاسامى ، الكتاب كاتب لك 3 اسامى فيروسات يقولك retroviruses و adenoviruses و vaccinia viruses متحفظش اسامى انا هجيب ال virus واعمله manipulation ألعب فى ال virus genome واشيل عليه ال gene اللى انا عاوزه وكأن ال virus هستخدمة ك vehicle carrier عشان كده بيسموه gene delivery vehicle يعنى ايه؟ توصيل الجينات للمنازل ، طب يا ترى بقى انت قولت لى انواع، بص أنا بقولك الأنواع ليه وانصحك تذاكر الانواع قبل ما تذاكر المواصفات بتاعة ال vectors بعد ما فهمت الأنواع كده تفتكر

ايه هي ال Ideal cloning vector أيه هي الخصائص بتاعته؟

1 - عشان يبقى ال vector نموذجى من اللى انت فهمته دا It should be واحدة واحدة وتقول لى ليه as small as possible ليه؟ عشان يقدر ي carry larger pieces of DNA بس الكتاب مقالش كده الكتاب قال as small as possible to contribute as little as possible to the overall size of recombinant Molecule

يا صعوبة الجملة يعنى عشان يبقى هو ممثل بأصغر جزء ممكن من ال recombinant Molecule على بعضه ، طب ما تقولها بطريقة اسهل عشان يبقى الجزء الآخر الممثل فى ال Molecule هو الاصغر

عشان ي carry larger DNA ها اعتبرها لك صح سهلة ماشى.
رقم 2 يبقى well characterized عشان اجيب plasmid واقطعه بال restriction enzyme وافتحه لازم اعرف المكان الى هيفتح فيه ما يكونش حته essential ماتكونش الحته المسئولة عن ال replication والا يبقى بوظتها
يبقى لازم يكون well characterized regarding gene location and Nucleotide sequence عشان اقدر استخدم cloning vector مناسب
3 - طب لازم يبقى عنده site اقدر أقصه بال restriction enzyme شرط منطقى عشان اشيل عليه ال genes الى انا عاوزاها ،

4 - لازم نمرة 4 يكون قادر على ال autonomous replication وعشان كده قولنا relaxed Plasmid هى ال Ideal cloning vector والمعروفة والمعتمدة وأخيرا لازم يكون عليه selectable marker أخذتوا بالكم فى الرسمه بتاعت المقصات الى وربتها لك من شوية ان كان فى مربع اخضر دايمًا يظهر كده على ال cloning vector دا اسمه selectable Marker لازم يكون فى علامة مميزة فى بعض ال techniques ممكن احط مادة radioactive drug مشعه أقوم اعرف ان دا موجود فعلا جوا الخلية مادة florensic لكن ممكن احط gene له function و ادور على ال function دى يعنى يوم ما احط ال drug resistant gene ال gene الأخضر ده يقوم يخلى البكتريا resistance لل penicillin يبقى اعرف منين ال gene دا دخلها ولا لا ؟ لو بعد التجربة لقيتها ما زالت sensitive له يبقى ال gene مدخلش ، لأنه لو كان دخلها كان هيجيها resistance يبقى دا معناه selectable marker طب واشمعنى ال drug resistance الى اختارتها؟ هقول له مش انا عايز الخلية بتاعتى الى دخلها ال gene هى الى resistance أنا هرش penicillin فى نهاية التجربة والى هيفضل sensitive يموت يولع مش عاوزه لكن الى هيستنى resistance ويعيش هو دا الى هدخله ال plasmid الى انا عاوزه هو ده الى هاخده اكمل به التجربة ده بدل ما اقعد ادور على خلية خلية ومين دخلها plasmid ومين مدخلهاش؟ ماتررش بقى خلاص

بعد كده هلحم ال DNA بتاعى بال ligase انزيم وادخلهم جوا ال host cell عشان يحصل amplification ويبقى انا عملت تجربتى بال genetic engineering
كده يبقى نهينا الكلام عن حاجتين مهمين
ال DNA بتاعى ال interest اهو مين؟ ال insulin gene مثلا ويعنى ايه ال cloning vector ،

فاضل كلام عن 3 حاجات سراع وسهلين واخذتوهم فى الكميا

رقم 3 restriction endonuclease enzyme

تعريفه الى عندك فى الكتاب مكعبل ، نقرأه كده ونشوف ايه الكعبله الى فيه؟ دا عبارة عن enzyme بيقدر ي recognize ال specific nucleotide sequences ويعمل cut او

internal cleavage site within DNA molecule specific site عند ال 2 strands ف position
 sequences الى هو اتعرف عليها
 restriction definition صعبة او صعبة او definition صعب، ارسمه، يقول ان ال restriction
 endonuclease عبارة عن انزيم واداني مثال في الاخر كده عشان اشرح بيه اسمه EcoRI
 وهنفهم دلوقتى جات منين ؟ بصوا بقى ال Ecor1 ده يا ولاد بيتعرف على site اسمه
 GAATTC ال EcoRI يشوف ال site ده يقوله جتك ايه هو انت 3 ويروح قاطع بين ال G
 وال A بالتحديد طب ليه دايم المثل دا هو اللي بندرسه اصل ال GAATTC بيسموه
 palindromic يعني على ال two strands يقرأ GAATTC فى اتجاه وعلى ال strand
 التاني يقرأ GAATTC فى عكس الاتجاه
 definition تاني على الصورة اللي قدامى هلاقى ال definition
 بقى سهل ، بص بقى واحدة واحدة دا الانزيم اللي بـ recognize specific nucleotide
 sequence زى ال Ecor1 بـ recognize GAATTC فهمنا اول جملة ، وي catalyze
 cleavage او يعمل cutting لل specific nucleotide sequence هو ال GAATTC و
 specific site جوا ال sequence بين ال A وال G ويقطع ال 2 strands خصوصا لما يكون
 palindromic ودايم داخلي عشان كده اسمه endo
 restriction endonuclease فى الدنيا هو:

الكائنات الحية الدقيقة حتى الى موجودة فى الإنسان
 طب البكتريا الى بتطلعها دى ما هو ضرر ليها ، ما هو مش ممكن تصادف ان ال E
 coli الى بتنتج ال nucleases يكون عندها GAATTC فى الكروموسوم بتاعها وارد طبعا،
 أفهم من كده انها بتطلع EcoRI عشان تنتحر؟! الإجابة لأ، ليه؟ عشان فى حاجة اسمها
 Methylation system البكتريا الى عندها ال sequence اللي بيتعرف عليه نفس ال
 enzyme الى بتفره ، تقوم حاطة methyl group قبل ال sequence كأنه بتقول لل
 EcoRI عديها methylation او modification يعنى اوعى تقطع هنا ال sequence دا
 تبعدنا يعنى افهم من كده ان شغل ال EcoRI بقى restricted لل foreign DNA ومنها
 جه الاسم ،

ليه اسمها restriction enzymes ؟

عشان ال action بتاعها restricted لل unmethylated DNA
 رابع خطوة اجيب ال vector الى فتحته واجيب ال DNA ## واحطهم على بعض واحط
 ال ligase انزيم مستخلص بردو من ال E Coli اسمه DNA ligase الى مصابة بال t4
 استخلصناه منها وسميناه t4 DNA ligase عندك براجرافين فى ال ligase احفظ الأولانى
 وسيب التانى فى تفاصيل كيميا مش عاوزينها

نيجى للنقطة الأخيرة ال host organisms

هدخل بقى ال recombinant molecule يعنى ايه فى تجربتنا هنا؟ من هوا ال
 recombinant molecule هو ال +vector الجين الى شايه الى هوا هنا ال plasmid
 وال insulin الى شايه هدخله جوا bacteria او fungus بردو الكتاب قايلك اسامى كثير
 لبكتريا او فطريات بتستخدم لهذه التجارب فى اسم منهم انت عارفه

E-coli هو يعتبر Host مناسب لمعظم تجاربنا بتاعة ال genetic engineering حلو بس خد بالك بقى من الحته الى جايه فى مطب جاي اهو ... اى host لازم تستعمله لابد ان تتوفر فيه شروط كثير منها

الشرط الاول: ال host الى هدخل فيه تجربتي فى الاخر يكون مفيهوش اى restriction enzyme او اضعف الايمان مفيهوش الانزيم الى انا استخدمته فى شغلى عشان ميكسرش ال recombinant molecule الى انا دخلته جوا الخليه انت ايه هدفك من التجربه بتاعة ال insulin انا ذكرت المثال عشان يبقى فى ذهنك طول الحصة انك ت reproduce ال insulin وتعالج الناس بيه طب ما انا كان ليا هدف تاني ممكن اعمله انه احصل على insulin gene مش insulin product طب لو دا هدفك يبقى:

- لازم يبقى فى وسيله سهله لفصل ال gene بتاع ال insulin عن ال gene بتاع البكتيريا فال host الى هختاره لازم يبقى فيه ال methods ال physical او chemical الى هتسهلى انى افصل ال DNA بتاع الجين الى انا دخلته وال original DNA بتاع الخليه ... دول الشرطين الهم بالنسبه ليكم اقولك حاجه تالته مثلا شرط انه يكون الخليه معندهاش sex pilus عشان متروحش تنقل الصفه الى انا دخلتها جواها لكل من هب ودب وقد تكون الصفه دى فيها مشكله فيها hazard قوم ينتشر ال hazard ده فى الدنيا مثلا فى شروط كثير بس كفايه عليك الشرطين دول.

آخر حاجه فى حصتنا انها رده يا ترى ايه

هى التطبيقات العامه لل DNA technology

عايز تطبيقين ضحكت عليكما وقولت هملك . فى علاج مرضى السكر عندى تطبيقين اهو انا هعمل حاجتين يا اما هحضر protein له medical importance زى insulin hormone طب اشمعنا ال insulin طب ما تعمم اى protein له اهميه زى كل الهرمونات احضر antibodies و antibiotics و cytokines و interferon ما انا ممكن بردو بدل ما اكرر ال insulin احضر ال genes بتاعته واعمل gene therapy

التطبيق التالت طب ما تكرر ال genes وبس بدل ما تعالج بيها ما تدرسها و gene جمب gene ويبقى درست ال molecule كله و molecule جمب molecule يبقى درست ال genome وكله دراستنا ورسم خريطه اسمها chromosomal mapping وال genome يتم بمساعدته هذا ال technique على نفس مستوى تحضير البروتين ما انا ممكن احضر vaccines معظمكم الى قاعد قدامى

دلوقتي وهيبقى كلكم على اخر السنه ان شاء الله وخصوصا الى ناوى يكمل منكم ويروح سنه رابعه ويشوف دم ويتعرض لفيروس B... ال vaccine بتاع hepatitis B متحضر بال genetic engineering بنحضره ازاي والتفاصيل مش مطلوبه منك دلوقتي قدام شويه هنا حده بالتفصيل اما ندرس ال hepatitis يبقى ممكن احضر vaccines بنفس الفكره اه واشهر واحد اتحضر هو hepatitis vaccine B اخيرا بقى حاجه صعبه شويه ممكن اعمل حاجه اسمها probes هو single shorten DNA or RNA بنحضره وطالما عرفت تحضر ال DNA و RNA بال technique ما تيجى نحضر حاجه اسمها genetic probe بتكون specific ضد organism معين يعنى مثلا الامراض الصعب تشخيصها زى ال hepatitis B بردو ادى الجين بتاع ال hepatitis B نشوف حته specific بيه واروح اعملها

complementary strand اصنعه بال genetic engineering واروح لازق عليه علامه مميزه يا اما يوم ما ييجى مريض شاكك انه عنده hepatitis اعمل ايه اروح واخذ عينه دم من المريض لو عنده المرض يبقى الفيروس فى العينه لو ال single strand ده لاقى ال complementary بتاعه هيعمل ايه؟؟ هيشبك فيه يبقى عرفت انا فيه فيروس فى العينه ولو مشبكش فيها يبقى مفيش فيروس فى العينه ...